

نقش مناطق آزاد تجاری – صنعتی ماکو و ارس در صادرات

سعیده پاک‌نهاد^{۱*}، زینب خالوندی ایل ذوله^۲، سیده فرشته کاظمی

۱- کارشناس ارشد اقتصاد دانشگاه شهید بهشتی تهران

۲- دانشجوی دکتری اقتصاد دانشگاه رازی کرمانشاه

۳- کارشناس حسابداری دانشگاه آزاد امام خمینی

چکیده

مناطق آزاد تجاری و صنعتی به منظور دستیابی به تکنولوژی‌های پیشرفته، درآمد ارزی، جذب سرمایه‌های خارجی، ایجاد اشتغال، رشد و توسعه صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی در کشورمان تأسیس شده‌اند. بدین منظور پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش مناطق آزاد تجاری و صنعتی ارس و ماکو از منظر صادرات انجام گرفته شده است. برای رسیدن به این هدف، با استفاده از روش توصیفی – تحلیلی مقدار صادرات و واردات کشور و مناطق آزاد به تفکیک از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۵ از طریق مطالعه کتابخانه‌ای و مراجعه به صورت‌های مالی مناطق آزاد و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران گردآوری شده است. با توجه به آمار و ارقام موجود؛ بررسی‌های انجام شده، نشان می‌دهد که علی‌رغم زحمات، تلاش‌ها و مساعی سیاست‌گذاران و مجریان، متأسفانه عملکرد منطقه آزاد تجاری ارس از نظر اهداف تعیین شده بخصوص از منظر صادرات چندان مناسب نبوده و برای بهبود عملکرد در حوزه صادرات به مطالعه و بررسی بیشتر نیاز است. همچنین نتایج منطقه آزاد ماکو نشان می‌دهد که این منطقه نسبت به سایر مناطق صادرات و واردات کمتری داشته است و به غیر از سال ۱۳۹۴ که واردات بیشتر از صادرات بوده است تقریباً صادرات با اختلاف کمتری نسبت به واردات بوده است. این منطقه به دلیل قرار داشتن مرز بازرگان از گذشته محل ترانزیت ویژه‌ای بوده است که در این زمینه حدود ۹۶ درصد ترانزیت کل مناطق به این منطقه اختصاص داشته.

کلمات کلیدی: منطقه آزاد تجاری و صنعتی، صادرات، واردات، ترانزیت.

^{**}(نویسنده عهده دار مکاتبات)، کارشناس ارشد اقتصاد دانشگاه شهید بهشتی تهران ، تلفن: ۰۹۱۴۲۶۱۲۶۵۱

Email: saeedeh.paknihad@yahoo.com